

Beregnet til
Feiring Bruk AS

Dokument type
Matjordplan

Dato
2021-01-29

MATJORDPLAN

FEIRING BRUK, LØRENSKOG

MATJORDPLAN

FEIRING BRUK, LØRENSKOG

Oppdragsnavn **Feiring bruk - matjordplan**
Prosjekt nr. **1350040139**
Mottaker **Feiring Bruk AS**
Dokument type **Rapport**
Versjon **01**
Dato **29.01.2021**
Utført av **Katrin Knoth, Sigrun Bjerve**
Kontrollert av **Sigrun Bjerve, Magnus Brunvoll Kongsrud**
Godkjent av **Jan Rukke**
Beskrivelse **Matjordplan**

Rambøll
Hoffsveien 4
Postboks 427 Skøyen
0213 Oslo

T +47 22 51 80 00
F +47 22 51 80 01
www.ramboll.no

INNHALDSFORTEGNELSE

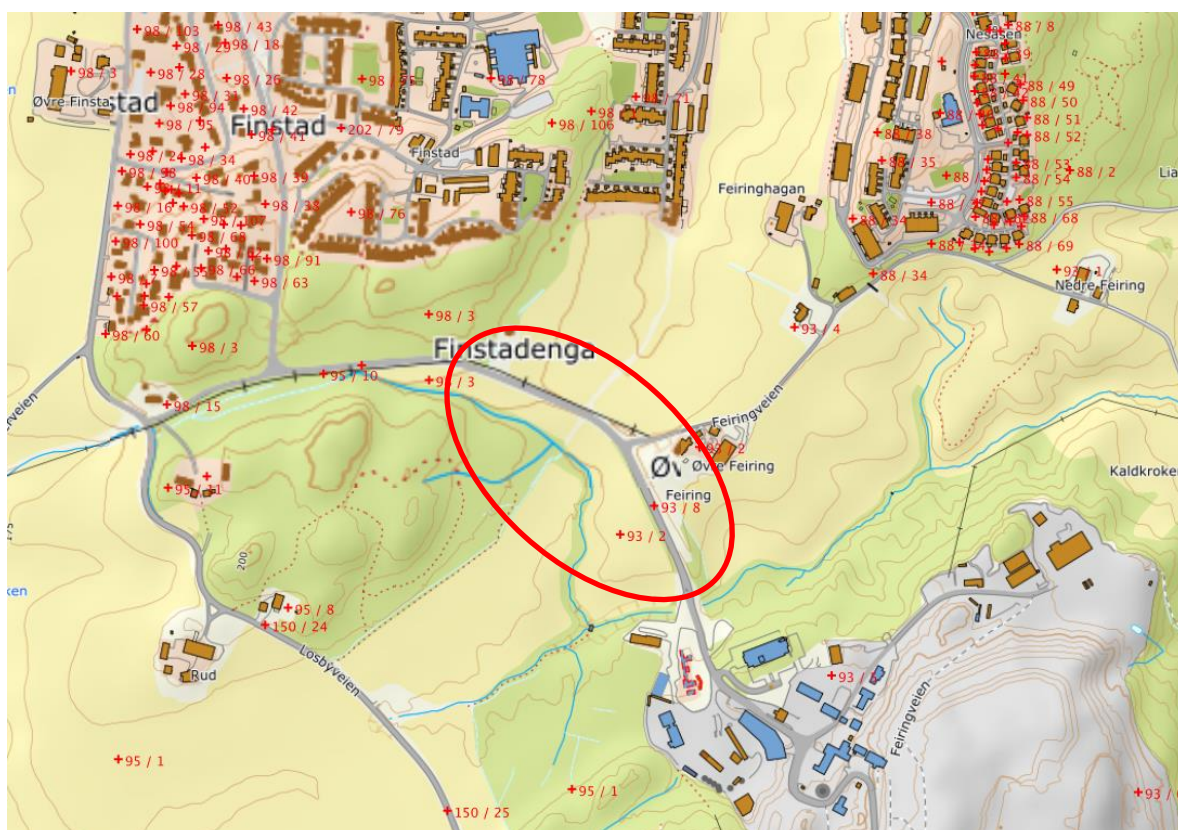
1.	Innledning	2
2.	Beskrivelse av planområdet	3
2.1	Beliggenhet	3
2.2	Løsmasser	5
3.	Beskrivelse av matjord i planområdet	6
3.1	Generell informasjon om jordkvalitet i planområdet	6
3.2	Volum av matjord på planområdet	6
3.3	Registrerte problematiske skadegjørere	6
3.3.1	PCN (potetcystenematode)	6
3.3.2	Floghavre	7
3.3.3	Fremmede arter	7
4.	Prøvetakingsplan, feltarbeid og analyseresultater	8
4.1	Prøvetakingsplan	8
4.2	Prøvetaking 25. juni 2020	8
4.3	Analyseresultater	8
5.	Mottaksarealer for matjord fra planområdet	10
6.	Metode for flytting av matjord	11
6.1.1	Skånsom flytting - bevaring av jordstrukturen	11
6.1.2	Mellomlagring av matjord	11
6.1.3	Rengjøring av maskiner og utstyr	11
7.	Oppsummering og anbefalinger	12
8.	Referanser	13
9.	Vedlegg	14

1. INNLEDNING

I forbindelse med reguleringsarbeid ved Feiring bruk i Lørenskog, har Feiring Bruk AS bedt Rambøll AS om å utarbeide en matjordplan for planområdet. Oversiktskart for planområdet ses i Figur 1. Reguleringsarbeidet innebærer planlegging av gang- og sykkelvei langs Feiringveien. Dyrket mark på begge sider av Feiringveien er omtalt i denne rapporten, da det på tidspunkt for utarbeidelse ikke var avklart hvilken side av veien gangforbindelsen ville komme på.

Jordloven §1 og §9 slår fast at dyrka mark kun skal brukes til jordbruksformål, og dyrkbar mark skal ikke gjøres uegnet til framtidig jordbruksproduksjon (Lovdata, 2019). Dersom tungtveiende samfunnsmessige hensyn krever omdisponering av god matjord, er det en målsetting å kunne bevare de verdifulle jordressursene. Ett viktig avbøtende tiltak i denne sammenhengen er flytting av jordbruksjord til nye steder for å forbedre andre matproduserende områder, og opprettholde eller øke matproduksjonen.

Denne matjordplanen er utarbeidet av Rambøll. Det er hentet opplysninger fra grunneiere og fra Feiring bruk AS representert ved Tryggve Ollendorf. Kommunens landbruksforvaltning, i dette tilfelle regionkontor landbruk for Lørenskog, Oslo og Rælingen, skal godkjenne matjordplanen før omdisponeringen kan gjennomføres.

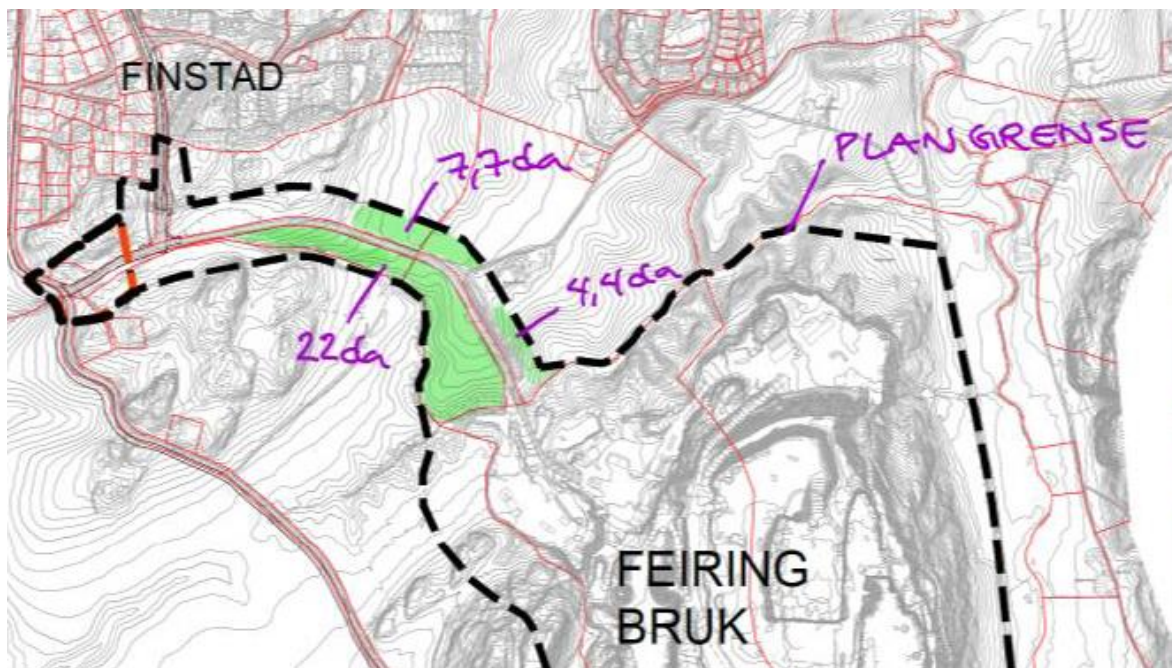
Figur 1: Oversiktskart for del av planområdet ved Feiring bruk som muligens berøres av terrenginngrep. Matjordareal som omtales i denne matjordplanen er markert med rød sirkel (seeiendom, 2020).

2. BESKRIVELSE AV PLANOMRÅDET

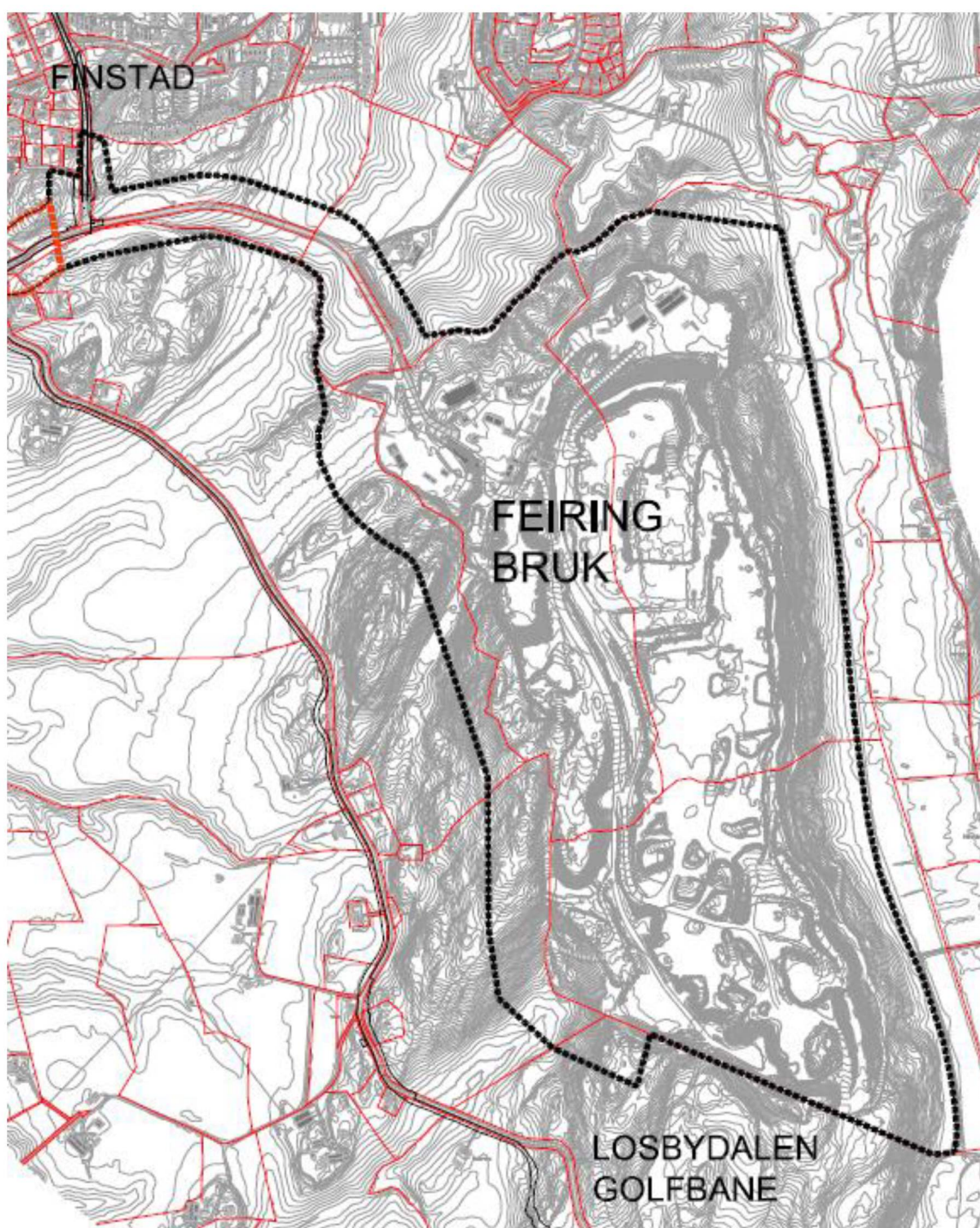
2.1 Beliggenhet

Landbruksarealene som muligens kan bli berørt av terrenginngrep ligger på eiendommene med gnr./bnr. 98/3 og 93/2 langs Feiringveien i Lørenskog kommune og er del av et større planområde som vises i Figur 3. Grunneiere er Jens Finstad (gnr./bnr. 98/3) og Kjell Feiring (gnr./bnr. 93/2). Figur 2 viser plasseringen av landbruksområdene innenfor plangrensen som er markert med grønn farge. Figur 1Figur 4 viser den totale utstrekningen av de to eiendommene samt landbruk.

Arealet med fulldyrka jord innenfor plangrensen er ca. 24,1 dekar (Figur 2). De dyrkede arealene ligger litt lavere enn Feiringveien som fører rett gjennom og er til det meste flatt til svakt kupert.

Figur 2: Kartutsnitt viser delene av eiendommene med gnr./bnr. 93/2 og 98/3 som muligens vil bli berørt av terrenginngrep (Kart: Grindaker AS).

Figur 3: Oversikt over hele planområdet ved Feiring Bruk i Lørenskog kommune (Kart: Grindaker AS).

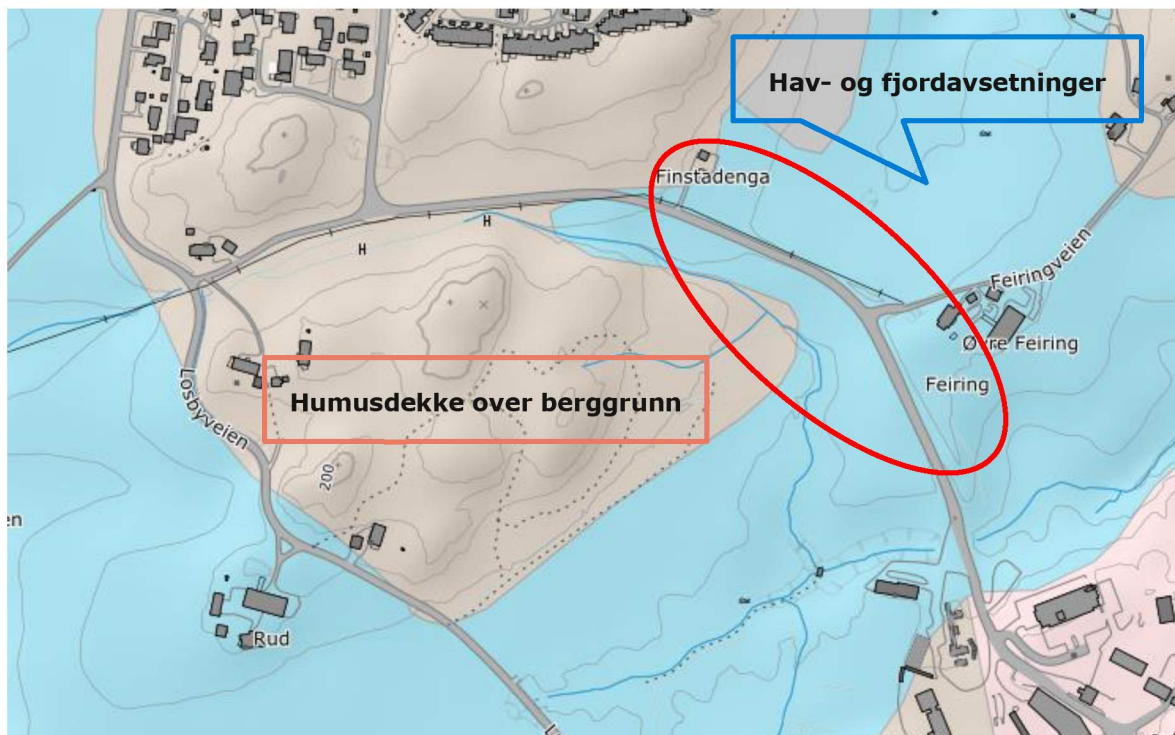

Figur 4: Kartutsnitt fra Nibio's gårdskart. Til venstre vises det hele utstrekningen av eiendom med gnr./bnr. 98/3, til høyre eiendom med gnr./bnr. 93/2. Gule arealer er fulldyrka mark, grønne områder markerer produktiv skog (NIBIO, u.d.). Areal innenfor planområdet som er omtalt i denne matjordplanen er markert med rød sirkel.

Eiendommen med gnr./bnr. 98/3 består til det meste av fulldyrka jord og produktiv skog, eiendommen med gnr./bnr. 93/2 har en liten andel av produktiv skog, mens hovedandelen er fulldyrka jord (NIBIO, u.d.).

2.2 Løsmasser

Løsmassene på planområdet består av hav- og fjordavsetninger, ofte med stor mektighet (NGU, u.d.). Lengre ned fra Feiringveien er det områder med humusdekke over berggrunn, men disse områdene antas ikke påvirket ved framtidige terrenginngrep.

Figur 5: Oversikt over løsmassetyper på de muligens berørte områdene innenfor planområdet (NGU, u.d.). Muligens berørte områder er markert med rød sirkel.

3. BESKRIVELSE AV MATJORD I PLANOMRÅDET

3.1 Generell informasjon om jordkvalitet i planområdet

Jordkvaliteten i planområdet er klassifisert som «svært god» og «god» ifølge NIBIO sin kartlegging i databasen «Kilden» (NIBIO, u.d.), se også Figur 6.

Figur 6: Kartlegging av jordkvalitet i planområdet som er markert med blå sirkel. Røde arealer er klassifisert som «svært god jordkvalitet», gule områder er klassifisert som «god jordkvalitet» (NIBIO, u.d.).

3.2 Volum av matjord på planområdet

Det er anslått at den gjennomsnittlige tykkelsen av matjordlaget på planområdet er ca. 20 cm. Med et matjordareal på ca. 24,1 dekar innenfor plangrensen, er det beregnet et totalvolum av matjord på ca. 4820 m³.

Det er fortsatt uklart hvor mye av matjorda som vil bli berørt av terrenginngrep for planlagt gangforbindelse; sannsynligvis vil det kun bli en stripe på en side langs den eksisterende veien. Det er derfor ikke mulig enda å gi konkrete tall når det gjelder forventede mengder matjord som skal omdisponeres, men totalt vil det sannsynligvis være under 4820 m³.

3.3 Problematiske skadegjørere

3.3.1 PCN (POTETCYSTENEMATODE)

PCN er en meldepliktig skadegjører. PCN kan overleve i jord i nesten 40 år, i tillegg til at den smitter lett ved smittekilder i nærheten. Når det i forbindelse med utbygging eller anleggsvirksomhet skal flyttes på jordmasser, skal kravene i «Forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere» vedlegg 4B punkt 14 være oppfylt (Lovdata, u.d.). I henhold til Mattilsynets veileder skal det ved utbygging analyseres for forekomst av cyster av PCN (Mattilsynet, u.d.).

3.3.2 FLOGHAVRE

Eiendommen med gnr./bnr. 93/2 er registrert i floghavrerregister med angitt funn-år 1982. Ved omdisponering av matjord med funn av floghavre til andre eiendommer må det søkes Mattilsynet om dispensasjon.

3.3.3 FREMMEDE ARTER

Ved prøvetaking den 25.6.2020 ble det observert høy forekomst av fremmede arter på en del av området som skulle prøvetas (se Figur 8 for plassering). Det var særlig hagelupin (*Lupinus polyphyllus*) som ble observert.

Figur 7: Høy forekomst av fremmede arter – hagelupin (*Lupinus polyphyllus*) - på et sted av området som skulle prøvetas i forbindelse med utarbeidelse av matjordplan.

Registrert i artsdatabanken i nærheten av planområdet er følgende fremmede arter: hagelupin (*Lupinus polyphyllus* Lindl.) og hvitsteinkløver (*Melilotus albus* medik.) (Arstdatabanken, u.d.).

Før det gjennomføres terrenginngrep på planområdet, skal det gjennomføres en kartlegging av fremmede arter for å unngå spredning til ikke infiserte områder og for å kunne planlegge riktig massehåndtering.

4. PRØVETAKINGSPLAN, FELTARBEID OG ANALYSERESULTATER

4.1 Prøvetakingsplan

Arealet av matjorda som ligger innenfor planområdet og som muligens berøres av terrenginngrep utgjør ca. 24,1 dekar. Iht. veileder for matjordplan skal det tas en prøve per 2500 m². Arealet ble delt inn i 14 delområder, men bare 13 ble prøvetatt. Toppmassene i delområdet som er markert med «ikke prøvetatt» i Figur 8, er ikke ansett som egnede for omdisponering grunnet høy forekomst av fremmede arter (se 3.3.3 for detaljer).

Figur 8: Prøvetakingsplan for uttak av PCN prøver fra landbruksarealer ved Feiring bruk som kan bli berørt av planlagte terrenginngrep. Arealet ble delt opp i 13 delområder for prøvetaking. Arealet markert med «Ikke prøvetatt» utgår grunnet høy forekomst av fremmede arter.

4.2 Prøvetaking 25. juni 2020

Prøvetaking av matjorda ved Feiring bruk ble utført den 25. juni 2020 av miljørådgiverne Marius Tevik Olsen og Katrin Knoth, begge Rambøll AS. Det ble tatt ut 13 prøver iht. prøveplanen i Figur 8. Prøvene ble tatt ut iht. Mattilsynets «Veileder for prøvetaking for potetcystenematoder (PCN), *Globodera rostochiensis* og *Globodera pallida*» (Mattilsynet, u.d.). Alle prøvene ble levert til analyse hos NIBIO Plantehelse på Ås for morfologisk analyse av potetcystenematode samme dag som feltarbeid blir utført.

4.3 Analyseresultater

Det ble ikke påvist potetcystenematode i noen av prøvene som ble tatt den 25.6.2020. Full analyserapport ses i Vedlegg 1.

Tabell 1: Oversikt over arealer for PCN prøvetaking, vekst ved prøvetaking og analyseresultater.

Nr.	Vekst ved prøvetaking	PCN funn	Kommentar
1	Gress	Ingen funn	
2	Korn	Ingen funn	
3	Gress	Ingen funn	
4	Gress	Ingen funn	
5	Gress	Ingen funn	
6	Korn	Ingen funn	
7	Korn	Ingen funn	
8	Korn	Ingen funn	
9	Korn	Ingen funn	
10	Korn	Ingen funn	
11	Korn	Ingen funn	
12	Korn	Ingen funn	
13	Korn	Ingen funn	
Ikke prøvetatt	Voll med gress og forskjellige planter; mye fremmede arter	Nei	Toppmassene er ikke egnet for omdisponering, grunnet høy forekomst av fremmede arter.

5. MOTTAKSAREALER FOR MATJORD FRA PLANOMRÅDET

Grunneiere på de aktuelle arealene, Jens Finstad og Kjell Feiring, kan tenke seg å gjenbruke matjorda som vil bli berørt av en gangforbindelse. I dette tilfelle, men også hvis andre omdisponeringsmuligheter blir nødvendige, må anbefalingene i foreliggende matjordplan følges. Dette gjelder særlig med tanke på spredning av plantesykdommer og fremmede arter ved mellomagring og/eller omdisponering av matjorda.

Matjordplanen må oppdateres med beskrivelse og vurdering av mottaksareal for å kunne anses å være komplett. Det gjøres oppmerksom på at det i bestemmelsene tilhørende reguleringssaken må framkomme at matjordplanen må oppdateres og godkjennes av kommunen og/eller landbrukskontoret før det gis IG for tiltak som berører matjord.

6. METODE FOR FLYTTING AV MATJORD

Værforhold og egnet utstyr er avgjørende for et vellykket resultat når det gjelder jordflytting. Dyrka mark bør være i bruk så lenge som mulig inn i anleggsfasen, og den bør tas i bruk igjen så tidlig som mulig etter at anleggsarbeidene er ferdig.

6.1.1 SKÅNSOM FLYTTING - BEVARING AV JORDSTRUKTUREN

Flytting av matjord må skje under gunstige værforhold. For å unngå jordpakking, er det ideelt med tørre forhold («lagelig» jord, i jordbrukssammenheng), eventuelt på frossen mark, samt bruk av beltegående gravemaskiner. Ev. anleggsmaskiner som brukes på jordet, skal ha lavt marktrykk. Jordstrukturen bør ikke skades under transport, og det skal unngås å flytte matjordlaget etter mye regn.

6.1.2 MELLOMLAGRING AV MATJORD

Mellomlagring bør unngås så langt det lar seg gjøre. Perioden for mellomlagring bør i hvert fall begrenses så mye som mulig. Mellomlagring må ikke skje utenfor eiendommene med gnr/bnr 98/3 og 93/2 i Lørenskog kommune og må skje på den respektive eiendommen. Det bør vurderes å mellomlagre jorda på duk eller et underlag av sand eller grus.

6.1.3 RENGJØRING AV MASKINER OG UTSTYR

Maskiner og utstyr som brukes til flyttingen må rengjøres, slik at det ikke spres planteskadegjørere eller fremmede arter til ikke infiserte områder. Se Forskrift om floghavre §9 «Plikt til å rengjøre maskiner, utstyr, lagerrom, tørke, transportmidler og emballasje» og §10 «Krav ved transport av produkter som kan inneholde floghavre» (Lovdata, 2015). Entreprenøren eller dem som flytter matjorda må informeres om disse forholdene.

7. OPPSUMMERING OG ANBEFALINGER

I forbindelse med reguleringsarbeid ved Feiring bruk og planlagt etablering av gangforbindelse langs Feiringveien i Lørenskog kommune ønsket Feiring bruk AS at det utarbeides en matjordplan for berørte landbruksområder i planområdet.

Prøvetaking av matjorda i planområdet ble utført den 25. juni 2020 av Rambøll AS. Det ble tatt ut 13 prøver totalt. Analyseresultatene viste ingen funn av potetcystenematode i prøvene.

Eiendommen med gnr./bnr. 93/2 er registrert i floghavreregister og matjorda kan derfor ikke flyttes fra eiendommen uten tillatelse fra Mattilsynet. Det anbefales derfor at jorda omdisponeres innenfor samme eiendom.

Det ble observert høy forekomst av fremmede arter på deler av området. Iht. naturmangfoldloven, må det kartlegges for fremmede arter før igangsetting av anleggsarbeider for å sikre riktig håndtering av overskuddsmasser/masser som skal omdisponeres.

Flytting av matjorda skal følge metoder beskrevet i kapittel 6 i denne matjordplanen.

8. REFERANSER

Arstsdatabanken. (u.d.). *Artskart*. Hentet fra Artskart:

<https://artskart.artsdatabanken.no/app/#map/427864,7623020/3/background/greyMap/filter/%7B%22IncludeSubTaxonIds%22%3Atrue%2C%22Found%22%3A%5B%2D%2C%22CenterPoints%22%3Atrue%2C%22Style%22%3A1%7D>

Lovdata. (2015, 10 01). *Forskrift om floghavre*. Hentet fra Lovdata:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-22-752>

Lovdata. (2019, 07 01). *Lov om jord (jordlova)*. Hentet fra Lovdata:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1995-05-12-23>

Lovdata. (u.d.). *Vedlegg 4B. Særskilte krav til innenlands produksjon og omsetning av visse planter og andre smittebærende emner*. Hentet fra Lovdata:

https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2000-12-01-1333#KAPITTEL_15

Mattilsynet. (u.d.). *Veileder for prøvetaking for potetcystenematoder (PCN), Globodera rostochiensis og*. Hentet fra Mattilsynet:

[https://www.mattilsynet.no/planter_og_dyrking/planteskadegjorere/insekter_midder_og_nematoder/Potetcystenematoder__PCN_/veileder_for_provetaking_for_potetcystenematoder_pcn.9172/binary/Veileder%20for%20pr%C3%B8vetaking%20for%20potetcystenematoder%20\(PCN\)](https://www.mattilsynet.no/planter_og_dyrking/planteskadegjorere/insekter_midder_og_nematoder/Potetcystenematoder__PCN_/veileder_for_provetaking_for_potetcystenematoder_pcn.9172/binary/Veileder%20for%20pr%C3%B8vetaking%20for%20potetcystenematoder%20(PCN))

NGU. (u.d.). *Nasjonal løsmassedatabase*. Hentet fra Norges geologiske undersøkelse:

<http://geo.ngu.no/kart/losmasse/>

NIBIO. (2020, 03 27). *Korncystenematoder*. Hentet fra NIBIO:

<https://www.plantevernleksikonet.no/l/oppslag/1201/>

NIBIO. (u.d.). *Gårdskart*. Hentet fra NIBIO: <https://gardskart.nibio.no/search>

NIBIO. (u.d.). *Kilden*. Hentet fra NIBIO:

https://kilden.nibio.no/?lang=nb&X=7195706.12&Y=284337.75&zoom=0.050089679614182224&topic=arealinformasjon&bgLayer=graa_tone_cache

seeiendom. (2020). *www.seeiendom.no*.

9. VEDLEGG

Vedlegg 1: Analyseresultater PCN

NIBIO Bioteknologi og plantehelse
Høgskoleveien 7
NO-1433 ÅS

Tlf: 03 246 eller +47 406 04 100
:
E-post: plantehelse@nibio.no
Internett: www.nibio.no

Org.nr.: NO 988 983 837 MVA
Bank: DNB 7694.05.64030
IBAN: NO2976940564030
Swift: DNBANOKK

Rambøll
v/ Katrin Knoth
Hoffsveien 4
0275 OSLO

B020-00237

02.07.2020

Analysereport

Vi har mottatt 13 prøver den 25.06.20,

Journalnr	Kundens prøveid	Gnr/Bnr Sort	Gårdsnavn	Prøvemateriale GPS	
B020-00237-1	01	98/3	Finstad	jord	
		Analyse (Metode) Morfologisk analyse for potetcystenematode i jord/ (Fenwick)			Resultat Ikke påvist
B020-00237-2	02	93/2	Finstad	jord	
		Analyse (Metode) Morfologisk analyse for potetcystenematode i jord/ (Fenwick)			Resultat Ikke påvist
B020-00237-3	03	98/3	Finstad	jord	
		Analyse (Metode) Morfologisk analyse for potetcystenematode i jord/ (Fenwick)			Resultat Ikke påvist
B020-00237-4	04	98/3	Finstad	jord	
		Analyse (Metode) Morfologisk analyse for potetcystenematode i jord/ (Fenwick)			Resultat Ikke påvist
B020-00237-5	05	98/3	Finstad	jord	
		Analyse (Metode) Morfologisk analyse for potetcystenematode i jord/ (Fenwick)			Resultat Ikke påvist
B020-00237-6	06	93/2	Finstad	jord	
		Analyse (Metode) Morfologisk analyse for potetcystenematode i jord/ (Fenwick)			Resultat Ikke påvist

Journalnr	Kundens prøveid	Gnr/Bnr Sort	Gårdsnavn	Prøvemateriale GPS	
B020-00237-7	07	93/2	Finstad	jord	
		Analyse (Metode) Morfologisk analyse for potetcystenematode i jord/ (Fenwick)			Resultat Ikke påvist
B020-00237-8	08	93/2	Finstad	jord	
		Analyse (Metode) Morfologisk analyse for potetcystenematode i jord/ (Fenwick)			Resultat Ikke påvist
B020-00237-9	09	93/2	Finstad	jord	
		Analyse (Metode) Morfologisk analyse for potetcystenematode i jord/ (Fenwick)			Resultat Ikke påvist
B020-00237-10	10	93/2	Finstad	jord	
		Analyse (Metode) Morfologisk analyse for potetcystenematode i jord/ (Fenwick)			Resultat Ikke påvist
B020-00237-11	11	93/2	Finstad	jord	
		Analyse (Metode) Morfologisk analyse for potetcystenematode i jord/ (Fenwick)			Resultat Ikke påvist
B020-00237-12	12	93/2	Finstad	jord	
		Analyse (Metode) Morfologisk analyse for potetcystenematode i jord/ (Fenwick)			Resultat Ikke påvist
B020-00237-13	13	93/2	Finstad	jord	
		Analyse (Metode) Morfologisk analyse for potetcystenematode i jord/ (Fenwick)			Resultat Ikke påvist

Ingen funn av potetcystenematode i prøvene.

Avdelingsingeniør Birgit Schaller har analysert prøvene
Forsker Marit Skuterud Vennatrø har verifisert analysene

Faktura sendes.

Spørsmål kan rettes til Planteklinikken tlf 452 11 439

Med hilsen

Marit Skuterud Vennatrø

